

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
165. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi július 23

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol 6 oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Németország a katonai diktatura útján

Papen kancellár, mint birodalmi biztos eltávolította a szociáldemokrata porosz kormányt

Letartóztatták és a Moabit-börtönbe zárták a berlini rendőrség vezetőit

Berlin külvárosait megszállták a géptegyverosztagok és a páncélautók — A német munkásság általános sztrájkjal fenyegetőzik

Berlin, július hó 21

Amióta Hindenburg elnök kiadta a poroszországi státáriumra vonatkozó rendeletet, amelynek célja a szélsőséges pártok féktelen terrorjának letörése volt, legálább is hivatalosan, Németországban az események viharos gyorsasággal haladnak a kikerülhetetlen végzet útján a polgárháború felé.

A státárium kihirdetése után megtörtént a második lépés is: Poroszország élére birodalmi biztost neveztek ki: A harmadik lépés már önként adódott: eltávolítani a szociáldemokrata Braun-kormányt Poroszország éléről, megszerezni a jobboldal számára a berlini karhatalom fölött való rendelkezés korlátlan jogát.

Ezek az események már azt mutatják, hogy a státárium és az azt követő események már nem a választási hadjárat zavartalanítását biztosító technikai intézkedések voltak, hanem lépcsők Németország, helyesebben Poroszország igazi ura, Hitler útjának és céljainak egyengetéséhez. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy minden felelős állás és méltóság nélkül is igazi ura Poroszországnak, s közvetve a német birodalomnak is. Hitlernek céljai pedig ismereteseleg: megtörni minden baloldali törekvést, egyengetni a Hohenzollern-dinasztia visszatérésének útjait és megteremtteni a német nép közösségének feltételeit.

De azok az eszközök, amelyeket ennek a célnak megvalósítása érdekében igénybe vettek és azok az események, amelyek megtörténtek, magukban hordozzák a legsúlyosabb veszedelem csíráit is.

Egylőre katonai diktatura kezében van minden tényleges hatalom Poroszországot illetőleg. Egylőre, Mert a német baloldali pártok és a délnémet államok a hitlerizmus eme legújabb térhódításait esetleg nem veszik olyan hidegvérrel tudomásul, mint a poroszországi választásokon szerzett barnainges győzelmeket. És ebben az esetben Németországban kikerülhetetlenül megkezdődik a polgárháború.

Az alábbiakban részletesen számolunk be arról, hogy szerdán mi történt a német birodalom fővárosában:

Papen kancellár lett Poroszország birodalmi biztosa

Már kedden este olyan hírek terjedtek el, hogy Hindenburg elnök Bracht hesseni polgármestert nevezi ki Poroszország birodalmi biztosává. Ez a kombináció azonban megbukott. A szerdára virradó éjszaka derült ki, hogy Hindenburg elnök nem Brachtot, hanem magát Papen kancellárt nevezte ki porosz birodalmi biztosává.

Ezzel a kinevezéssel indult el a berlini

események lavinája.

Papen kancellár, mint Poroszország birodalmi biztosa szerdán reggel közölte Otto Braun porosz miniszterelnökkel és Severing porosz belügyminiszterrel, hogy ő lett a porosz birodalmi biztos. Kinevezését azonban a szociálista porosz kormány vezető miniszterei nem vették tudomásul.

Ez az ellentállás új intézkedéseket tett szükségessé. Hindenburg elnök új rendeletben ismételtén kihirdette az ostromállapot elrendelését s a végrehajtó-hatalmat a berlin-brandenburgi védelmi körzet parancsnokára, Runstadt tábornokra ruházta. Most már sor kerülhetett arra a lépésre is, amelyért Papen kancellárt birodal-

mi biztossá nevezték ki. Megkezdheték a szociálista Braun-kabinet eltávolítását, a mely a legsúlyosabb akadály volt annak, hogy Hitler közelebbi és távolabbi politikai céljainak megvalósításához hozzáfogjon. Amíg ugyanis ez a szociáldemokrata rezsim Poroszország élén van, addig Hitlerék nem is gondolhatnak arra, hogy a monarchát egyelőre Poroszországban — visszaállítsák és restaurálják a Hohenzollerneket.

A Braun-kormányt tehát távozni kellett Poroszország éléről s minthogy szépszerével soha ki nem engedte volna kezéből a hatalmat, a kivételes rendelet adta jogánál fogva Papen kancellárt egyszerűen menesztette Braunékat.

Drámai körülmények között kergették el a Braun-kormányt

Papen kancellár a kedden délelőtt kibocsátott újabb szükségrendelet értelmében diktatóri hatalmat kapott Poroszországban. Ezek szerint felhatalmazása volt arra, hogy szükség esetén a Braun-kormányt is eltávolítsa és új kormányt nevezzen ki, amelynek tagjai ugyanolyan

hatsákkörrel bírnának, mintha alkotmányos úton kerültek volna állásukba.

A Braun-kormány eltávolítására a kora délutáni órákban került sor. Az erre vonatkozó rendeletet Braun miniszterelnöknek lakására kézbesítették ki, de nem találták otthon. Nem találták lakásán

A berlini rendőrség főnökeit a Moabit-börtönbe zárták

A Braun-kormány eltávolítása már akkor történt meg, amikor a berlini rendőrség vezetőit Papen eltávolította.

A státáriumot kihirdető rendelet a katonai karhatalmat már átjásztotta Schleicher tábornok kezére, aki nyíltan a Hitlerék táborába szegődött. Neki volt igen nagy szerepe abban is, hogy Brüning kancellárnak annak idején távoznia kellett.

Papennek tehát már volt háttérje, tehát megkezdhetette a berlini rendőrség átvételére vonatkozó lépéseket is. Szerdán délután Grazinsky rendőrfőnök lemondott, helyébe Melcher hesseni rendőrfőnököt nevezték ki. Lemondott állásáról Weiss helyettes rendőrfőnök és Heilmannberg alezredes, rendőrségszolgálati parancsnok is. Heilmannberg helyét Potten ezredes vette át.

Délután fél ötkor Grazinsky lakásán letartóztatták. Később őrizetbe vették Weiss helyettes rendőrfőnököt és Heilmannberg alezredesét is. Valamennyiüket a Moabit-börtönbe zárták. De egyikükkel sem közölték hogy letartóztatásukra mi adott okot.

A Braun-kormány eltávolítása a német birodalom fővárosának külső képét alig változtatta meg. Berlin látszólag a legnagyobb rendben és nyugalommal vette tudomásul a fontos fordulatot.

Severing belügyminisztert sem. A porosz miniszterelnöki palotában is hiába keresték a kormány tagjait. Az épületet ekkor már katonai karhatalom vette körül.

Végül is kiderült, hogy a Braun-kormány tagjai nem tüntek el, de az utcai fronton levő tanácskozó termek helyett az épület egyik hátsó szobájában gyűltek össze minisztertanácsra. Itt kézbesítették ki Papen eltávolító rendeletét.

Rövid tanácskozás után a porosz kormány tagjai elhatározták, hogy a diktátor rendeletének nem engedelmességek s azt alkotmányellenesnek nyilvánítva, a legelősebben tiltakoznak. Egyúttal azt is elhatározták, hogy a lipcei állami bíróságnál keresnek orvoslást a nyílt alkotmányvétség ellen. A Braun-kormány tagjai azonnal meg is fogalmazták beadványukat a lipcei állami bírósághoz és az okmányt egy miniszteri tanácsossal, aki autón Lipcsébe utazott, azonnal Lipcsébe küldötték.

A birodalmi kormány körében a lépésről természetesen értesültek és azt teljesen céltalannak nyilvánították.

A Braun-kormány ellentállása nem használt semmit. Papen birodalmi biztos a kabinet összes tagjait megfosztotta állásuktól és újakat nevezett ki. Új miniszterek lettek: A miniszterelnök és belügyminiszter hatáskörét maga Papen vette át. Pénzügyminiszter lett Schleusener, földművelésügyi miniszter Mussehl, kereskedelmi miniszter Ernst.

A többi tárcát csütörtökön töltik be diktatórikus kinevezéssel.

Időközben Papen kancellár Bracht hesseni polgármestert porosz belügyminiszterré nevezte ki. Bracht délután 4 órakor megjelent a porosz belügyminisztériumban és felszólította Severing belügyminisztert hivatala átadására. Severing kijelentette, hogy elmozdítása törvényes alkotmányellenes, tehát állásából csak erőszakkal távolíthatják el. Bracht kifejtette, hogy a helyzet megváltozott és nincsen helye ellenszegülésnek. Severing azonban nem tárgyalt, mire Bracht izgatottan távozott.

Az esti órákban aztán Bracht két rendőrtiszt kíséretében újra megjelent a belügyminisztériumban s újra felszólította Severinget hivatala átadására. Ennek újabb tiltakozására a rendőrtisztek jelképesen erőszakot alkalmaztak, mire Severing elhagyta a minisztérium épületét.

felebbezással él a lipcei állami bírósághoz.

Ettől a felhívástól azonban a német szociálista munkásság izgalma nem csillapodott. Máris intézkedések történtek olyan irányban, hogy a német gárvárók területén a munkásság tiltakozása jelül kezdje meg az általános sztrájkot.

Ezekre a sztrájkfelhívásokra a birodalmi kormány még nem válaszolt, de az óvintézkedéseket legalább is a főváros területén már megtette. A berlini külvárosokba, különösen Neukölnbe rendkívül erős karhatalmi osztagokat rendelt ki és az utcákon gépfegyvereket, páncélautókat és tankokat állított fel.

Papen rádióbeszéde a kivételes intézkedésekről

Papen kancellár szerdán este a német rádióállomások útján közvetített előadásában indokolta meg a szerdai nap eseményeit.

A kommunisták — mondotta Papen — az utolsó hetekben minden eszközt felhasználtak a rend aláadására. Különösen Poroszországban éleződött ki a helyzet, ahol a kommunista terrorcsapatok ijesztő dolgokat követtek el. Poroszországban az is előfordult, hogy még a rendőrfőnök is támogatta a kommunis-

tákat. Éppen ezért feltétlenül biztosítani kell a július 31-ikei választások tisztaságát, s ezért hirdetik ki Berlin és Brandenburg területére az ostromállapotot. Azért is szükség volt erre, mert a porosz kormány nem volt hajlandó a birodalmi kormánnyal való együttműködésre. A porosz kormány tagjai tehát önmaguk felelősek azért, hogy a szerdai események bekövetkeztek.

(Folytatás a harmadik oldalon)

Hitler irgalmatlan leszámolással fenyegetőzik

Hitler szerdán Kielban és Hamburgban tartott beszédét. A szerdai eseményeket általában nem érintette. Hamburgi beszédében kijelentette, hogy a nemzeti szocializmus ellenségeivel szemben minden eszközt megengedhetőnek tart és irgalom nélküli leszámolást helyezett kilátásba.

A német politikai pártok és a berlini sajtó állásfoglalása pártok szerint oszlik meg.

A nemzeti szocialisták természetesen nagy meglepődéssel könyvelték el, hogy régi vágyuk teljesült és a Braun-kormányt, terveik legerősebb kerékkötőjét elmozdították. Hasonlóképpen vélekedik a német nemzeti párt és az állampárt is.

A közép- és balpártok azonban nagy aggodalommal vették tudomásul az eseményeket és jogilag megtámadhatónak tartják a porosz alkotmányba való beavatkozást. A bajor néppárt köreiben igen nagy az izgalom. Nyilatkozatában azt szögezi le, hogy a német alkotmányföderációs alapokon nyugszik és ezt az alapot nem sértheti meg a birodalmi biztos kinevezése.

A bajor ellenvélemény ezuttal is domborítja Észak és Dél-Németország ellentétét. Held dr. bajor miniszterelnök Hindenburg elnökhöz és Papen kancellárhoz intézett távirataiban azt szögezi le, hogy aggodalommal nézi a birodalmi elnök intézkedéseit s tiltakozik a szükségesrendelethez. A kiadott szükségrendelettel kapcsolatban pedig Held dr. szükségesnek tartja, hogy a lipcei közigazgatási bíróság hozzon döntést.

A német főváros lapjai természetesen politikai orientációik szerint ítélik meg a szerdai nap sorsdöntő fordulóit. A jobboldali lapok törvényesnek ítélik a Braun-kormány eltávolítását s egyben követelik a kommunisták teljes kiirtását. Megvédik Papent és leszögezik, hogy birodalmi biztossá való kinevezése nem veszélyezteti a birodalom alkotmányát.

A baloldali lapok, élükön a Berliner Tageblattal és a Vossische Zeitunggal, bünyös játéknak és személyes bosszúnak bélyegezik a Braun-kormány menesztését és a rendőrség vezető embereinek letartóztatását.

A Rote Fahne röpiratot adott ki és arra szólította fel a német proletáriátust, hogy a birodalmi kormányintézkedése elleni tiltakozása jeléül kezdje meg az általános sztrájkot.

A röpiratokat a rendőrség elkobozta és a terjesztőket letartóztatta.

ODOL-fogpép naponta használva megakadályozza a fogak kellemetlen színeződését és a rossz szájizt.

Egyelőre helyén marad a Vajda-kormány

Mihalache szerint a választási kormány még nem fejezte be misszióját

Bukarest, július 21.

Amilyen türethetően zajlottak a kamarai választások, olyan terror és erőszakoskodás jegyében zajlott le a népkarant, szabad megnyilvánulásának második fordulója: a szenátorválasztás.

A kormány, amely tudatában volt annak, hogy a magyarok lakta területeken nem számíthat voksokra, a legfanatikusabb eszközökhöz folyamodott, csak hogy elgáncsolja a magyar lista győzelmét és diadalát. A csendőrség beavatkozások és a hatósági mesterkedések azonban eredménytelenek bizonyultak, mert a magyarság ezuttal is beigazolta, hogy egységesen vezérei mögött áll és azok parancsát követi.

A három székely megyében a magyarpárti lista fölényes győzelmet aratott a terrorisztikus eszközökkel alátámasztott kormánypárti listával szemben.

A terror jellemzésére elég, ha megemlítjük a nagyváradi esetet, ahol Ant község 150 magyar szavazóját a csendőrség Tamásda állomáson tartóztatta a szavó igazolványokat pedig mindenkitől elcsúszdák. A biharmegyei levő Gyarak községben a választásokat megelőző éjszaka a csendőrség kidobolták, hogy a szenátorválasztást vasárnapra halasztották. Így vezették félre a falu magyar lakosságát, hogy ezzel is gyengítsék a magyar lista esélyeit. Baj község választóit is tartóztatták a csendőrség és nem cagedék ki őket a faluból, hogy szavazni menjenek.

Marostordamegyében a választási erőszakosságok egymást érték. Néhány községben a jegyzők, akik kormánypárti kortesekké vedlettek át, a biharmegyei trükköt használva, kidobolták a magyar falvakban, hogy a szenátorválasztásokat elnapolták. Más községekben viszont, ahol a hatóságok érezték a magyar lista iránti lelkesedést, a csendőrség elzárták az utakat és fegyveres erővel megakadályozták, hogy a magyar választók az urnák elé vonuljanak.

A magyar párt marosvásárhelyi irodájához beérkezett vidéki jelentések szerint Magyaros és Selye községekben a csendőrség elcsúszdák a szavazóktól a választói igazolványokat. Havad és Bere községekben hivatalosan kihirdették, hogy a választást elhalasztották, nem kell szavazni menni. Péterlaka és Mezőpálinka községek választóit a csendőrség szintén elterelték.

sikerült megakadályozni azt, hogy a magyarság győzelemhez jusson.

A belügyminiszteriumhoz befutó jelentések szerint a nemzeti párt az ország egész területén győzött a következő megyéket kivéve: Soroca, ahol Stere jutott be két mandátummal, a három székely megye, ahol a magyar lista döntő győzelmet aratott, továbbá a regáti Covor-

lui megye, ahol viszont a liberális lista győzött két mandátummal.

A kormánygyőzelem sokkal nagyobb volt, mint a képviselőválasztásokon. Csikban a magyarpárt 6313 szavazatot kapott, a kormánylista 1415-öt, Udvarhelymegyében: magyarpárt 6772, kormánylista 3847, Háromszékben: magyarpárt 4876 szavazatot kapott.

KOLOZSMEGYE

Nemzeti-parasztpárt 7979.
Liberálisok 1055.
Georgisták 337.
Lupisták 1063.
Magyar párt 3592.
Sfatul 625.
A nemzeti-parasztpárt fölényes győzelme folytán két szenátor jött be.

BUKAREST

Nemzeti-parasztpárt 19600
Goga 1222
Georgisták 4672
Duca 18813
Averescu 1894
Jorga 335.
Cuza 485
Lupu 1512.

A kamarai választások végleges eredménye:

	szavazat	százalék
Nemzeti-parasztpárt	1.203.458	40,365
Liberálisok	401.931	15,481
Georgisták	193.129	6,545
Averescu	64.579	2,166
Lupu	170.794	5,729
Goga	108.880	3,652
Jorga	68.204	2,288
Cuza	159.080	5,355
Codreanu	70.889	2,378
Gazdasági front	2018	0,68
Konzervatívok	18.187	0,610
Kommunisták	9.441	0,317
Szociáldemokraták	94.089	3,156
Zsidópárt	56.508	2,224
Magyar párt	143.110	4,801
Garoflid agrárliga	14.952	0,501
Sfatul	45.015	1,465
Független szoc.	7.744	0,260
Kamatellenes liga	2.160	0,072
Stere (demokrata)	48.594	1,625

Különböző megyékben felállított disszidens független listák összeredménye 2089 szavazat és 0,070 százalék.

A gazdasági front, konzervatív párt, kommunisták, agrárliga, független szociálisták, kamatellenes liga, Stercpárt és a disszidens pártok nem kapták meg az összsavazatok két százalékát és így mandátumhoz nem jutottak.

FIGYELEM!

DUNLOP!

Köponyeg, tömlő-kellékek

Vásárolják csak ezt az autó és motorbicikli gummit
Üzlet a Korona-szálloda épületében

FIGYELEM!

DUNLOP!

A VÁGÓHIDON

Ahogy Riskát kinullazzák ebből az árnyékvilágból és rostélyosnak készítik elő

Brassó, július 21.

Folyik az öldöklés, jobbra, balra, nem tekintve könyörületet, humanizmust. Leszerelési konferenciák, egyéb eféle szédítések lassanként nem hogy kiküszöbölők, de megerősítik a háborút, a gyilkosságot. Egyet azonban meg kell, hogy adjunk, minden igyekezetükkel azon vannak a nagy fejek, hogy ha már megölik az embert, legalább fájdalom mentesen csinálják. Bonyolult agyak fáradottnak különböző készülékeken, mérgeken és gyilkossági eszközökön, amelyek minél könnyebben, minél gyorsabban kísérik át az élt — a nirvánába.

Az ember öntudatos. Az ember tudja, hogy egyszer meg kell, hogy halljon, vagy így, vagy úgy. Tudja, hogy minden sarokban ott van a kaszás és minden percen sor kerülhet rája.

Az ember öntudatos állat. Ez az egy talán, ami megkülönbözteti a többi páriától. Azonban lassanként ez a megkülönböztetés is kivész. Lassanként teljesen megszűnik funkcionálni az emberi öntudat.

Mindezt pedig szükséges volt elmondani azért, mert az alábbiakban arról lesz szó, hogy mit talált ki az öntudat és humánus emberiség az állatok fájdalommentes meggyilkolására.

Hogy mulik ki az az állat, amelynek husát minden nap, minden mellékgondolat nélkül, mohón és éhesen megesszük? Hogy jut el addig az utolsó fázisig, amikor finom pecsenyévé sütvé, feltálatják az éhes polgár asztalára?

Régen lefoglalták az állatot, kifinomodott testvére — az ember — nagy taglót vett elő, rásújtott a mélaban állat fejére, pontosan oda, ahol az a kis agyvelő van elhelyezve és már kész is. A Riska vonaglott egyet-kettőt, csunya artikulálatlan hangon felordított, szívébe beledöftek egy nagy kést, vére hatalmas sugárban tört fel, hogy aztán szép csendesesen megadva magát, belefolyjon a vágóhid szennyviz csatornájába.

Kissé barbár módszer volt ez. Kicsit bizonytalan volt, hogy a tagló pontosan oda talál-e az agyvelőbe. Mert ha nem, akkor Riska még elkinlódhatott egy darabig.

Most azonban lényegesen megváltozott Riska sorsa. Sokkal gyorsabban és sokkal szebben halhat meg. Nagyszerű gépezetet találtak ki a részére, amely minden fájdalom nélkül, pillanat alatt végez az életével.

Maga a gép aránylag kicsi Riskához képest. Ugy néz ki, mint egy pumpa. Sok fuffanggal jár az összeállítása, de annál könnyebben működik. Valami ágyuszerű van benne. Két részből áll, az egyiket irányítja az ember a kezével, a másiknak a hegyébe bele illesztenek egy hüvelyt, amely körülbelül egy nagyobb kaliberű fegyver golyó-hüvelyének felel meg. Ez a hüvely aztán kilövi azt a bizonyos cső formájú kést, ami szabályos kerek lyukat vág a Riska koponyáján. Pillanat az egész és az állat már nem él. Azonnal végez vele ez a gép, amelyet a berlini állatvédő-egyesület hozott forgalomba és amelynek feltalálója és készítője Schermer kahlruhei gyáros.

A brassói vágóhídon Suru főállatorvos szívésségből végignéztünk egy ilyen kivégzést. Nem volt nagyon megható látvány. A kis borjú, amelyet megöltek, bután és bambán bámult az előtte fekvő tehénre, akiről érdes kezű mészáros legények énekelve húzigálták le a bőrt. Aztán szép nyugodtan hagyta magát lefogni. Semmi ellenállás, semmi makrancoskodás. Homlokán, pontosan két szarva között szorító jelet csináltak színes ceruzával, aztán ennek a közepére oda illesztették az ágyut. Halk dörrenés, lucskos odacsapódása az állat testének a vizes és véres kópádlóra, százszáza lyuk a homlokán, amiből patakzik a friss, meleg, élénk piros vér, hangos röhej, mert az állat meghentereg véreben, egy bakancs arrébb rugja a dögöt, hogy a következőnek helyet csinálhasson, jól megtermett ember rááll az állat testére, lomhán ugat rajta, hogy a vért minél hamarabb kinyomhassa belőle, szétronsolt fej, amelyből a kilógó nyelv saját vérért nyalogatja.

Ez a következménye Schermer ur módszerének, amely végeredményében mégis humánus.

Suru főorvos ur elmondja, hogy van ennél egy sokkal jobb rendszer, amelyet ha az új vágóhid, — amelynek már éppen ideje —, felépül, ők is használni fognak.

Ez elektromossággal elkábítja előbb az állatot, csak aztán vág bele, úgy, hogy

Megkezdődött Genfben az Interparlamentáris Unió konferenciája

Genf, július hó 21.

Az Interparlamentáris unió szerdán Genfben megkezdte tanácskozásait. A konferencia elnöke De Illars volt belga miniszterelnök, alelnöke pedig Apponyi Albert gróf lett.

Az elnöki megnyitóbeszéd elhangzása után Sztéryényi József báró tartott előadást a gazdasági helyzetről. Beszédében a bajok egyik okának azt az általános

európai jelenséget jelölte meg, hogy a demokrácia sokat veszített súlyából és a kormányok tulságosan befolyásolják a parlamentek hatáskörét. A gazdasági válság megszüntetésére rendezni kell a külföldi adósságok ügyét olyan formában, hogy az adós államok teherbíró képességét a kötelezettségek ne borítsák fel. A végleges megoldás szükséges a szolidaritás és a bizalom helyreállításáért is.

Lassanként leszerelik az egész leszerelést

Genf, július hó 21.

A leszerelési konferencia főbizottsága szerdán délután ülést tartott s azon tudomásul vette Benes csehszlovák külügyminiszternek az értekezlet elhalasztásáról szóló határozati javaslatát. Ezt a javaslatot már előre megküldötték valamennyi delegátusnak átutalmánvozás végett.

A Benes-féle határozati javaslat bevezetése leszögi, hogy a leszerelési konferencia Hoover elnök intenciói szerint akarja a leszerelési feltételekben való meg egyezést, főbb pontjai különben a következők:

A szárazföldi, vízi és légi fegyverkezés csökkentendő, különösen a támadó fegyvernemeknél. A polgárságot meg kell védeni a légi támadástól, amiért a szerződő felek kimondják, hogy a városok légi bombázásától tartózkodnak. Ennek biztosítására csökkentik a támadó légi járműveket. Korlátozzák a tankok tonnaszámát is. A határozati javaslat szerint a nehéztüzérséget is be kell tiltani. Végül azt kívánja a határozati javaslat, hogy állandó bizottságot küldjenek ki a leszerelés ellenőrzésére s befejezésül arról kíván gondoskodni, hogy a további leszerelést is készítsék elő.

Hogyan dolgoztak a magyar kultur-egyesületek a magyar éra alatt?

Egykor és most

Nagyvárad, július 21.

A kulturintézményeink ellen dülő igaztalan harcokban minduntalan felbukkan az a minden alapot nélkülöző vád, hogy a magyar közművelődési egyesületek a magyar éra alatt elnyomták és üldözték a román nép kulturáját. Ez a számtalanszor megcáfolt, légbőlkapott vád, mely az elfogultság és faji gyűlölködés talajából táplálkozik, annyira beleidegződött a román közélet vezetőibe is, hogy még egyébként komoly és tárgyilagos emberek is úgy beszélnek erről, mintha tiszta valóság lenne. Ezért nem lesz felesleges, ha kiásunk a múltból egy adatot, mely újabb bizonyítéka annak, hogy a magyar uralom alatt a mi közművelődési egyesületeink nem ellenséget láttak a román kulturintézményekben, hanem rokon intézményt, melyet hathatós támogatásban részesítettek. Nem igaz tehát, hogy üldözték ezeket az intézményeket, hanem ép ellenkezőleg az az igazság, hogy a magyarok adományaiból segítették, istápolták azokat az intézeteket, melyek a román nyelvnek és kulturának voltak melegegyai.

A magyar impérium alatt Nagyvárad székhellyel működött Bihar megyében a „Biharmegyei Népevelési Egyesület”. — Társadalmi gyűjtéssel előteremtett tőkével támogatta ez az egyesület a bihari közművelődés munkáját minden vonalon. Nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül részesítette segélyben, támogatásban az elemi iskolákat, óvodákat, tanítókat és tanulókat. Soha egy pillanatra nem válogatott ez a derék egyesület, hanem ahol segíteni kellett, ott mindig elől járt. Birtokunkban van egy 1897-ből keltezett hivatalos kimutatás, melyet az egyesület akkori elnöke, Szunyogh Péter és titkára, Winkler Lajos irtak alá. E kimutatást az egyesület abból az alkalomból tette közzé, hogy kérelemmel fordult a magyar lelkész karhoz, melyet arra hívtak fel,

semmiféle fájdalmat nem érez a halálatit.

Villanyos szék a delikvens állatok részére. Most már csak az a kérdés, mikor vezetik be a gázzal való leölést?

Szép ez a nagy haladás az öldöklés terén. Emberek és állatok részére egyaránt. Ez a nagy humanizmus, amely nem is annyira az állatok részére fejlődött ki, mint inkább az emberek megnyugtatóására, hogy nyugodtan elfogyaszhassák délbén a Riska agyonkínzott, agyonrugdalt és vérben hentergetett testéből készült pecsenyét.

Dénes Kató

kal szemben hasonló magatartást tanusított volna? Egyetlen esetről sincs tudomásunk, arról azonban igen, hogy a magyar kultúregyletek vagyonának elkönfiskálásában egyes román kulturintézmények jártak elől.

A Biharmegyei Népevelési Egyesület nemes cselekedete nem egyedülálló. Rengeteg tény hozhatnánk fel arra nézve is, hogy az EMKE s az egyéb magyar művelődési egyesületek is milyen szeretettel viselték gondját a nem magyarnyelvű kultúra reászoruló intézményeinek. A méltányosság és a viszonyosság azt követelné, hogy a jót jóval viszonyozzák, de ha már erre a magaslatra nem akarnak felemelkedni a román kulturintézmények, azt legalább megtehetnék, hogy ők nem mitsák el a magyar közművelődési egyesületeink ellen koholt és rosszhiszeműen terjesztett vádakokat és ők állják útját ezen intézményeink ellen folyó igaztalan hadjáratnak.

Száztagu küldöttség kéri a zsaroló jegyző elbocsátását

Temesvár, július 21.

Ujkisoda községből száztagu küldöttség jelent meg Temesváron Baran vármegyei prefektus előtt és memorandumot nyújtottak neki át. Kérték, hogy azonnali hatállyal bocsássa el a falu jegyzőjét, Annie Remut, aki a leghetlenebb módon zsarolja és brutalizálja a falu lakosságát. A küldöttség a memorandumban 22 pontban foglalja össze a jegyző visszaéléseit és a község lakosságának kárára elkövetett szabálytalanságait. A lakosság reméli, hogy hamarosan sor kerül a jegyző ügyeinek a kivizsgálására és így megszabadulnak tőle.

Tiltott műtét következtében meghalt egy fiatal asszony

Temesvár, július 21.

A temesvári ügyészségre titokzatos feljelentés érkezett, amely bonvolult fel messzire ágazó bűnyüvre hívja fel a vizsgáló közegek figyelmét. Eszerint két temesvári orvos tiltott műtétet végzett egy uiszentesi asszonyon, Bugari Florán, aki ennek a műtétnek a következtében rövidesen meghalt. A harminchat éves asszonyt a feljelentés szerint nem lenne egyedüli áldozata a két orvosnak, akik rendszeresen végzik ezeket a tiltott műtéteket.

A feljelentés következtében megindult a vizsgálat és megállapították, hogy Bugari Flora e hó 15-én tényleg meghalt, és 17-én temették.

Az ügyészség most elrendelte az exhumálását, amelyet izgalommal várnak egyes körök Temesváron.

Kiváló, tiszta olajbogyó-olaj, izletes és mindig friss, mert havonként két szállitmány érkezik

OLLO SASSO

Iskolák Egyesületek

— Felvétel a brassói ref. leánygimnáziumba, amely az 1932–33-ik isk. tanévtől kezdve négy osztályos lesz és sikeres végzése a tanítóképzőbe, a kereskedelmi szaktanfolyamra, a liceumba, vagy bármely más szakiskolába való felvételre jogosít. Az általános műveltség megszerzése, de a törvény rendelkezése miatt is, amely mindenkit 16 éves koráig rendszeres iskolatartásra kötelez, minden leányra kötelező az iskolába való beiratkozás. Felvehetők a IV-ik elemi sikerrel végzett magyar anyanyelvű tanulók bármely felekezethez tartoznak is. — Vidékiek a Szeretetház bennlakásában helyezhetők el. Tájékoztatót küld az Igazgatóság, Brasov Calea Victoriei No. 7.

— A brassói református felsőkereskedelmi iskola, amely az ország egyetlen magyar tannyelvű felekezeti szakiskolája és különösen a mai válságos időkben tanulójának jövőjének biztosítása szempontjából a legcélszerűbb és legtöbb megélhetési lehetőséget nyújtó iskolatípus, az I-ső osztályba felvesz felekezeti különbség nélkül olyan tanulókat, akik magyar anyanyelvűek, a gimnázium IV-ik osztályát sikerrel elvégezték és abszoláló bizonyítvánnyal rendelkeznek. Examen de Admitere-t nem kell tenniük, felvételi vizsga nincs. Az iskola az általános műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, akik a négy tanfolyam elvégzése után államérvényes, önkéntesi jogot biztosító bizonyítványt nyernek, a melynek alapján állást kaphatnak állami és községi hivataloknál, ipari és kereskedelmi cégeknek, takarékpénztáraknál, szövetkezeteknél, biztosítóintézeteknél, magán- és közvállalatoknál, gyáraknál, gazdaságoknál, üzemekben, vasutnál, pos-

tnál, építészeti hivatalokban stb. — Tehát azokon a pályákon, amelyek a megélhetést elsősorban biztosítják, valamint a tanulmányok folytatását is lehetővé teszik a kereskedelmi akadémián, a 2 éves közgazdasági akadémián, jegyzői tanfolyamon stb. A tanulók az 1932–33-ik tanévre aug. 25–szept. 1-ig iratkozhatnak be. Beiratkozni szándékozók július hó végéig jegyzetessék elő magukat az igazgatóságnál. Vidéki növendékek leveleire készséggel válaszol, valamint másirányú felvilágosítást nyújt és őket állandó tanári ellenőrzés és felügyelet alatt álló internátusban mérsékelt díjazással elhelyezi az igazgatóság. Brasov Calea Victoriei No. 7.

— A brassói református női kereskedelmi szaktanfolyam, amelyre az 1932–33-ik tanévre az előjegyzések már megkezdődtek, két évfolyamból áll. Az első évfolyamba felvételtnek a leányok felekezeti különbség nélkül, akik a leánygimnázium III-ik, illetve IV-ik osztályát elvégezték. A szaktanfolyamon a főszóly az általános műveltség megszerzése mellett a megfelelő szakképzettség elnyerésére, a román és német nyelv mellett a könyvvitelre, kereskedelmi számtanra, gyors és gépirásra fektetik. A tanfolyamot elvégzők állást nyerhetnek takarékpénztáraknál, szövetkezeteknél, biztosítóintézeteknél, magán és közvállalatoknál, ipari és kereskedelmi cégeknek, gazdaságoknál, üzemeknél stb., mint tisztviselők, pénztárosok, gyors és gépirók, levelezők, könyvelők. Vidéki tanulók a Szeretetház bennlakásában helyezkedhetnek el. Felvilágosítást készséggel nyújt az iskola igazgatósága: Brasov, Calea Victoriei, 7 szám.

— Egyéves tanfolyam általános kiképzésre. A kereskedelmi szaktanfolyam mellett az 1932–33-ik isk. évtől kezdve egy általános műveltséget nyújtó egy éves tanfolyam nyílik meg bármilyen koru leányok részére, ahol modern nyelvek, irodalom, lélektan, társadalomtudomány, művészettörténet mellett a rajzban, festészetben, varrás szabás és a kézimunka bármely ágában szerezhhetnek általános kiképzést és biztosíthatják ma-

guknak az életben való boldogulásnak nagy szellemi, mint gyakorlati feltételeit. Vidéki tanulók a Szeretetház bennlakásában helyezkedhetnek el. Brassó, Calea Victoriei No. 7.

— BEIRATÁSOK A SZÉKELYKERESZTURI UNIT. FÖGIMNÁZIUMBAN. A székelkereszturi unitárius főgimnázium a jövő isk. évben is mint teljes főgimnázium fog működni. Felvehetők magyar anyanyelvű tanulók, más anyanyelvűek miniszteri engedéllyel. Új tanulók beiratásért felbélyegzett kérelmet augusztus 31-ig kell beadni. Ehhez a következő okmányok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat (extras de naștere); 2. Keresztlevél (lelkészi hivataltól); 3. Állampolgársági bizonyítvány (cert. de naționalitate); Ujraoltási bizonyítvány; 5. Iskolai bizonyítvány. Ez utóbbi felekezeti iskolából jövőknél az állami tanügyi hatóságok által láttamozandó. Intézeti díjak: 1. Beiratási, fenntartási, tan- és egyéb díjak előreláthatólag) 3300 lej, 2. Belsőlakási díj 1100 lej, 3. Étkezési díj pénzben 4100 lej, terményben 150 kg. buza, 50 kg. kukorica, 5 kg. zsir, termények piaci, folyó árban megválthatók. Az összes díjak egész évre értendők. Iskolai díjak 3 részletben, étkezési díjak két havonként beosztva is fizethetők. Válaszlevely vagy levelezőlap beküldése ellenében az igazgatóság készséggel küld további felvilágosítást.

— ELOFIZETŐINK kisérik figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról, ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magánaton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Leggyorsabb a pénzt utalványon előre beküldve, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Nagyobb városban székelő iparvállalat

adminisztratív vezető

keres, ki a könyvelést, irodai ügyvitelt és ezek irányítását is vezesse. Magyar, román, német nyelvű perfect tudása szóban, írásban feltétlenül szükséges, franciául tudók előnyben részesülnek. — Ajánlatokat képzettség, személyi adatok, eddigi alkalmazás, referenciák és fizetési igények megjelölése mellett Rudolf Mosse Timisoara, hirdetőjébe „Rbt. 1126/a” jelígre kérünk.

Jud. Ciuc.

Circumscripția de Percepere No. 6.

Sănmărtin.

Com. Sănmărtin. Sectorul Valea Uzului

No. 11—1932

ARVERÉSI HIRDETMEY

Alulírott, I. Popescu Lascu, csikszentmártoni pénzügyi főellenőr, a köztartozások behajtásáról szóló törvény 27. szakasza alapján érdekelteknek tudomására hozom, hogy 1932 év július hó 28-án, állami adótartozások fejében az Uz-völgyi fűrésztelepen nyilvános árverésen eladatnak a következők:

Komplett fűrésztelep 9 gatterrel, teljes felszereléssel, mely jelenleg is üzemben és teljesen használható állapotban van.

Ugyancsak eladatnak, mindazon tárgyak és berendezések, melyek 1932 év január hó 22-én a 11-es számú, valamint 1932 év május hó 9-én a 16-os számú jegyzőkönyvvel foglaltattak le.

A lefoglalt javak az Industria Forestieră din Transilvania nevű bukaresti fatereskedő cég tulajdonát képezik és a bukaresti pénzügyigazgatóság 40.971-1932 számú rendeletére 1.390.321 lej adóhátralék biztosítására lettek lefoglalva.

Szükséges felvilágosítást a csikszentmártoni adóhivatal adja meg, ahol a leltárak is megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Jelen árverési hirdetmény, kizárólag az ingóságok eladására vonatkozik, annál is inkább, mert az ingatlan, azaz gyártelep egész területe Csikszentmárton és Csekefalva községek tulajdonát képezik és mely ingatlanok felett fenti birtokosok kizárólagos tulajdonjoggal rendelkeznek.

Megjegyezni kívánom, hogy az árverés a fent érintett napon délelőtt 11 órakor lesz megtartva az Uz-völgyi fűrész-gyártelepén, mely Csikszentmárton községtől circa 34 km. távolságra, az úgynevezett Tölgyes pusztán, a Rác és Magyar pataka összefolyásánál van.

Érdekeltek figyelmét felhívom arra is, hogy ezen árverés a köztartozások behajtásáról szóló törvény keretein belül és az 1931 évi július 27-én megjelent Monitorul Oficial 71-ik számának 4-ik részében előírt utasítások szigorú szemellett tartásával lesz megtartva és egyben árverezők kötelezettek a törvényben készpénzbeni óvadék letételére.

Csikszentmárton, 1932. július 21.

Lascu Popescu sk.

pénzügyi főellenőr

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Építetők és szerelők figyelmébe!

Fürdő és vízvezetési berendezési tárgyakat raktárhelyezés miatt leszállított áron árusítok

KERTÉSZ VASCSŐUDVAR

Leszállított árban

100 újságcikk alapján ROMÁNUL

Magánaton gyorsan és tökéletesen legkönnyebben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERES-TEȘIU és DERY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56–58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószerényvármegyék: Némethy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lomonosov 5. Telefon: 1711).

MEGBIZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dé: Vadász Bogdán (Strada Caragiale No. 5). — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Duşilor 7. volt Timár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagy-szeben: Szigetváry László (Strada Turnuului 13). — Nagyvárada: Szabó László (Strada Constantin 2). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31).

Szilágyosomlyó: Helyperin Ernő. — Torda: Dénes József — Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzügyi és jogszolgáltatás: Bartha Géza, Dán Mózes

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálatunk

ARNAU: Halálra ítélem!

Az Athenaeum legújabb 68 lejes regényéből

a magyar közönség

10 nap alatt

20.000 példányt vásárolt!

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 54-56

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasdag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

NAGYOR OLCSON ELADÓ 18 kötet Brehm (állatok világa), 18 kötet új Tolnai lexikon, 27 kötet Verne, Lusztie-gek, festmények, alpakatár-gyak, Brassó, Crişan (Lövész)-ucca 27. 18692

RESICZAI BETONVASAT

bármely mennyiségben Lei 645 pro kg. ab vagon Brassó. Előnyös árak az ország bármely állomására. Megrendeléseket elfogad Montajul Bucureşti, Str. Vulturilor 31

RADIO-SERVICE

rádiókabartartási vállalat havi 40 leirt ingyen cse-reli ki elromlott alkatrészt és hibás lámpáit. Havonta egyszer pedig lakásán vizsgáljuk felül készülékét. Érdeklődni

STERN A. okl. mérnöknel

Brassó, Weisz Mihály-u 22

Eladó olcsón 501. típusú Fiat autót. Cim 18686. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő vaskapu olcsón eladó. Cim Brassó, Eg-res-ucca 6. 18672

Allást keres

Fiat mérlegképes könyvelő önálló német-magyar-román levelező, aki a faszakma minden ágában tökéletesen gyakorlattal bír, állást keres. Különösen alkalmas egy Zwischenhändler egyedüli hivatalnokának. Elsőrangú referenciák. Megkeresések „Önálló” jelígre a brassói kiadóba. 18481

Allást nyer

„FEMCSISZOLÓK” FELVÉ-TEJNEK. GALVAN, Braşov, Str. Lungă 168. 18691

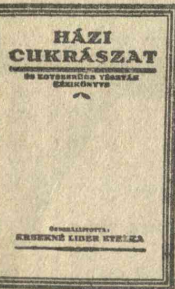
Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tészta- és süti-receptek. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túrós csuszától a legfinomabb torták, krémek és pafik készítéséhez. Összeállította Krékne Liber Etelka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Figyelem!

Ma, csütörtökön július 21-én megérkezett Brassóba, a Fellegvár alá a világ legnagyobb sportattrakciója.

A halál fala

Nem mozi, nem cirkusz! Valami, amit eddig nem lehetett látni. Az „Infernal biciklista”, aki motorbiciklijével felszalad egy 6 méteres magas falon. — Nagy sikert ért el a párizsi gyarmati kiállításon és a világ összes nagyobb városaiban. — Kisérik figyelemmel a plakátokat. — Kezdeté este 8 órakor és folytatódik éjjel 1 óráig, amerikai rendszer szerinti féltóránként kezdődnek az előadások.

A Brassói Lapok nyomdavidallatának kiadása és nyomása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.